

राष्ट्रिय बाणिज्य बैंक लिमिटेड

तह ६ सहायक प्रबन्धक (कानून) (प्रशासन सेवा र कानून समूह) पदको खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम चरण: लिखित परीक्षा (Written Examination)						पूर्णाङ्क: २००
पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	समय	परीक्षाको किसिम	उत्तर दिनु पर्ने प्रश्न संख्या र अंक	
प्रथम	बैंकिङ्ग, बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, लेखा तथा जोखिम नियन्त्रण प्रणाली र आर्थिक नीति	१००	३ घण्टा	विषयगत	प्रत्येक समूहबाट १/१ गरी जम्मा ५ प्रश्नहरू सोधिनेछन् र सबै प्रश्नको उत्तर अनिवार्य छ।	सबै प्रश्नको अंक समान रहने छ।
द्वितीय	व्यवस्थापन, सार्वजनिक प्रशासन तथा मानव संशाधन, कानून तथा कानूनी अभ्यास र समस्या समाधान	१००	३ घण्टा	विषयगत	प्रत्येक समूहबाट १/१ गरी जम्मा ५ प्रश्नहरू सोधिनेछन् र सबै प्रश्नको उत्तर अनिवार्य छ।	सबै प्रश्नको अंक समान रहने छ।
द्वितीय चरण: अन्तर्वार्ता (Interview)						पूर्णाङ्क: ३०

पाठ्यक्रमको बिस्तृत विवरण :

प्रथम पत्र : बैंकिङ्ग, बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, लेखा तथा जोखिम नियन्त्रण प्रणाली र आर्थिक नीति

पूर्णाङ्क -१००

(क) बैंकिङ्ग (Banking)

१ x २० = २०

- (१) बैंकिङ्ग अवधारणा र विकास (Concept of Banking and its Development)
- (२) नेपालमा बैंकिङ्ग विकास, अवसर र चुनौतीहरू (Banking Development in Nepal, Opportunity and Challenges)
- (३) बैंकिङ्ग क्षेत्रको संस्थागत सुशासन (Corporate Governance in Banking Sector)
- (४) ग्राहकमुखी बैंकिङ्ग सेवा (Customer Oriented Banking)
- (५) ग्राहक संरक्षण सिद्धान्त (Client Protection Principle)
- (६) सम्पत्ति शुद्धिकरण तथा ग्राहक पहिचान (Anti Money Laundering and KYC)
- (७) निक्षेपका प्रकार एवं परिचालन विधि (Types of Deposit and their Mobilization)
- (८) प्रतित पत्र तथा बैंक जमानत (Letter Of Credit & Bank Guarantee)
- (९) मुद्रा तथा पूँजी बजार, नेपालमा यसको विकास, वर्तमान अवस्था एवं चुनौतीहरू (Money/Capital Market, its Development, Present Status and Challenges in Nepal)
- (१०) शाख श्रृजना र यसमा बैंकिङ्ग क्षेत्रको भूमिका (Credit Creation and Role of Banking Sector)

(ख) बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन

१ x २० = २०

- (१) नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ (Nepal Rastra Bank Act, 2058)
- (२) बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ (Bank and Financial Institution Act, 2073)
- (३) बैंक तथा वित्तीय संस्थाको ऋण असुली ऐन, २०५८, ऋण असुली नियमावली, २०५९ (Debt Recovery Act, 2058 & Debt Recovery Rule, 2059)
- (४) बैंकिङ्ग कसूर तथा सजाय ऐन, २०६४ (Banking Offence and Punishment Act, 2064)
- (५) सम्पत्ति शुद्धिकरण (मनी लाउन्डरिङ्ग) निवारण ऐन, २०६४ (Anti Money Laundering Act, 2064)
- (६) विनिमेय अधिकारपत्र ऐन, २०३४ (Negotiable Instrument Act, 2034)
- (७) सुरक्षित कारोवार ऐन, २०६३ (Secured Transaction Act, 2063)
- (८) विदेशी विनिमय (नियमित गर्ने) ऐन, २०१९ (Foreign Exchange (Regulation) Act, 2019)

(ग) अन्य ऐन नियम तथा नियमनहरु (Other Act Rule & Regulation)

१ x २० = २०

- (१) कम्पनी ऐन, २०६३ (Companies Act, 2063)
- (२) आयकर ऐन, २०५८ र आयकर नियमावली, २०५९ (Income Tax Act, 2058 & Income Tax Rules, 2059)
- (३) विद्युतीय कारोवार ऐन, २०६३
- (४) अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग ऐन, २०४८
- (५) भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
- (६) श्रम ऐन, २०७४
- (७) ट्रेड युनियन ऐन, २०४९
- (८) बोनस ऐन, २०३०
- (९) सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३
- (१०) नेपाल राष्ट्र बैंकद्वारा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुका लागि जारी गरिएका नियमन तथा निर्देशनहरु (Regulations and Directives Issued by NRB for Commercial Banks.)

(घ) जोखिम नियन्त्रण प्रणाली

१ x २० = २०

- (१) बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुको पूँजी एवं पूँजीकोष (Capital & Capital Fund of banks & Financial Institutions)
- (२) बैंकिङ्ग कारोवारमा निहित जोखिमहरु (कर्जा जोखिम, सञ्चालन जोखिम, बजार जोखिम आदी) (Risk in Banking: Credit Risk, Operational Risk, Market Risk etc)
- (३) जोखिम निर्धारण एवं जोखिम नियन्त्रण (Risk Identification and Control)
- (४) आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली (Internal Control Mechanism)
- (५) जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण (Risk Based Auditing)
- (६) बाह्य तथा आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रणाली (External and Internal Audit System)
- (७) आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली/जोखिम व्यवस्थापन तथा विश्लेषण (Internal Control System/Risk Management & Analysis)
- (८) BASEL Core Principles and Capital Adequacy Framework

(ङ) आर्थिक नीति (Economic Policy)

१ x २० = २०

- (१) वित्त नीति (Fiscal Policy)
- (२) मौद्रिक नीति (Monetary Policy)
- (३) वाणिज्य नीति (Commercial Policy)
- (४) औद्योगिक नीति (Industrial Policy)
- (५) नेपालमा योजनाबद्ध विकास (Economic Planning on Nepal)
- (६) विश्वब्यापीकरण र नेपालको अर्थतन्त्रमा यसको प्रभाव (Globalization & its Impact on Nepalese Economy & Challenges.)
- (७) बजेटका सिद्धान्त, प्रकार, महत्व र व्यवहारिकता (Principles and types of Budgeting, its Importance and Practice.)

तह ६, सहायक प्रवन्धक (कानून) (प्रशासन सेवा र कानून समूह) पदको खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको

पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र : व्यवस्थापन, सार्वजनिक प्रशासन तथा मानव संशाधन, कानून तथा कानूनी अभ्यास र समस्या समाधान

पूर्णाङ्क - १००

(क) व्यवस्थापन (Management)

२ x १० = २०

- (१) व्यवस्थापन अवधारणा र सिद्धान्त (Concepts and Principles of Management)
- (२) व्यवस्थापनका विभिन्न पक्षहरु : नेतृत्व, उत्प्रेरणा, निर्णय प्रक्रिया, सहभागितामूलक व्यवस्थापन र नियन्त्रण (Leadership, Motivation, Decision Making, Participative Management and Control)
- (३) व्यवस्थापनमा सूचना तथा संचार प्रणालीको भूमिका (Role of ICT in management)
- (४) परिवर्तन व्यवस्थापन (Change Management)
- (५) द्वन्द व्यवस्थापन (Conflict Management)
- (६) तनाव व्यवस्थापन (Stress Management)
- (७) व्यवस्थापन परीक्षण (Management Audit)
- (८) संस्थागत सुशासन (Corporate Governance)

(ख) सार्वजनिक प्रशासन तथा मानव संशाधन व्यवस्थापन

(Public Administration & Human Resource Management)

१ x २० = २०

- (१) मानव संशाधन व्यवस्थापनका उद्देश्यहरु (Objectives of Human Resource Management)
- (२) जनशक्ति योजना (Human Resource Planning)
- (३) कार्य विश्लेषण (Job Analysis)
- (४) कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन र पुरस्कार (Performance Appraisal & Reward System)
- (५) सार्वजनिक प्रशासनको अवधारणा (Concepts of Public Administration)
- (६) सामाजिक सुरक्षा व्यवस्थापन (Social Security Management)
- (७) Compensation, Labours Relations and Grievances.

(ग) कानूनी अभ्यास (Legal Practice)

१ x २० = २०

- (१) नेपालको संविधान
- (२) कानूनका सामान्य सिद्धान्त
- (३) नेपालको संवैधानिक विकास सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- (४) नेपालको न्याय प्रणाली सम्बन्धी सामान्य ज्ञान
- (५) म्याद तथा तारेख, हदम्याद, वारेसनामा र सकारनामा सम्बन्धी जानकारी
- (६) लिखित जवाफ र भ्याकेटको निवेदन मस्यौदा सम्बन्धी जानकारी
- (७) फिरादपत्र लेखन, प्रतिउत्तर पत्र लेखन र रिट निवेदन
- (८) जाहेरी दरखास्त, बयान, वकपत्र पुनरावेदनपत्र
- (९) लिखतहरुको दर्ता, दरपिठ, अदालती शुल्क, धरौटी तथा जमानी
- (१०) कार्यविधि कानून

(घ) कानून (Law)

१ x २० = २०

- (१) कानून व्याख्या सम्बन्धी ऐन, २०१०
- (२) प्रमाण ऐन, २०३१
- (३) मध्यस्थता ऐन, २०५५
- (४) दामासाही सम्बन्धी ऐन, २०६३
- (५) न्याय प्रशासन ऐन, २०७३
- (६) साभेदारी ऐन, २०२०
- (७) प्राइभेट फर्म दर्ता ऐन, २०७६ तथा नियमावली
- (८) न्याय प्रशासन ऐन, २०७३
- (९) मुलुकी देवानी संहिता, २०७४
- (१०) पेमेण्ट डिजाइन र ट्रेडमार्क ऐन, २०२२
- (११) बातावरण संरक्षण ऐन, २०५३
- (१२) मुलुकी देवानी कार्यविधि संहिता, २०७४
- (१३) मुलुकी अपराध संहिता, २०७४
- (१४) मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता, २०७४
- (१५) औद्योगिक व्यवसाय ऐन, २०७३
- (१६) विदेशी लगानी तथा प्रविधि हस्तान्तरण ऐन, २०७५

(ङ) समस्या समाधान

यस खण्डमा कानुनी समस्यागत प्रश्नहरु सोधिने वा अदालतबाट बैकिङ्ग सम्बन्धी स्थापित नजिर दिइनेछ । यसरी सोधिएको समस्यागत प्रश्नको समस्या समाधान गर्नु पर्नेछ वा दिईएको नजिरको सम्बन्धमा अदालतबाट अन्तिम रुपमा भएको फैसला र व्याख्याको एक कानुनी विज्ञको हैसियतले समिक्षा गर्नु पर्ने छ ।

समस्या समाधान गर्दा निम्नानुसार गर्नु पर्नेछ :

- पहिलो भागमा समस्याको पहिचान ।
- दोश्रो भागमा समस्या समाधानका लागि मौजुदा सरकारी तथा बैक सम्बन्धी नीति र कार्यक्रम ।
- तेश्रो भागमा समस्या समाधानका लागि सुझाव ।
- चौथो भागमा सुझाव कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने ठोस तरिका ।

बैकिङ्ग सम्बन्धी स्थापित नजिरहरु :

- १) भुवनमान सिंह प्रधान वि. नेपाल राष्ट्र बैक, केन्द्रीय कार्यालय समेत, (रिट नं.३३८९/२०६०) आदेश मिति २०६२।७।२९, संयुक्त इजलास, सर्वोच्च अदालतबाट जारी भएका निर्देशनात्मक आदेशहरुको कार्यान्वयनको अवस्था २०६३, राष्ट्रिय न्यायिक प्रतिष्ठान, काठमाण्डौ ।
- २) कृष्ण गोपाल टंडन समेत वि. नेपाल राष्ट्र बैक, काठमाण्डौ समेत, ने.का.प. २०६०, निर्णय नं.७२९५, पृ.९१८
- ३) विष्णु प्रसाद उपाध्याय वि. राष्ट्रिय वाणिज्य बैक शाखा कार्यालय सुर्खेत समेत, ने.का.प. २०५९, नि.नं.७१३८, पृ.६५९
- ४) विनय रेग्मी वि. श्रम अदालत समेत, सर्वोच्च अदालतबाट प्रतिपादित श्रम कानून सम्बन्धी केही महत्वपूर्ण नजीरहरु, २०६३

- ५) निर्धन उत्थान बैंक लि. श्रम अदालत ने.का.प. २०७०, अंक ८, नि.नं.९०३९
- ६) केशव किसी समेत वि. इन्टरनेशनल लिजिड एण्ड फाइनेन्स कं.लि. समेत, ने.का.प. २०५८, नि.नं.६९८६, पृ.१३९
- ७) राजेन्द्र कुमार कुंवर समेत वि. राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक काठमाण्डौ शाखा समेत, ने.का.प. २०५८, नि.नं.६९८५, पृ.१२७
- ८) लुनकरण दास चौधरी समेत वि. नेपाल राष्ट्र बैंक के.का. समेत (२०६२), सर्वोच्च अदालतबाट प्रतिपादित वाणिज्य कानून सम्बन्धी केही महत्वपूर्ण नजीरहरु-२०६३
- ९) रामहरि खनाल वि. वसन्त कुमार बोहरा (२०६१), सर्वोच्च अदालतबाट प्रतिपादित वाणिज्य कानून सम्बन्धी केही महत्वपूर्ण नजीरहरु-२०६३
- १०) उमा अग्रवाल वि. नेपाल बैंक लि.समेत, ने.का.प. २०४६, नि.नं.३९१७, पृ.८६८
- ११) आनन्दभक्त राजभण्डारी वि. श्री ५ को सरकार अर्थ मन्त्रालय ने.का.प. २०४३, नि.नं.२७३७, पृ.४९४
- १२) सुनिल जैसवाल विरुद्ध सम्पति शुद्धीकरण विभाग, ने.का.प. २०७०, अंक ९ निर्णय नं.९०५४
- १३) लुम्बिनी विकास बैंक लि. विरुद्ध संगिता त्रिपाठी, मुद्दा नं. ०६७/NF०००१ मुद्दा उत्प्रेषण मिश्रित परामादेश, पुर्ण इजलास, निर्णय मिति २०७२।०९।१६
- १४) दि फुलबारी लि.का तर्फबाट संचालक समितिका अध्यक्ष पियुष बहादुर अमात्य विरुद्ध ने.रा.बैं., संचालक समिति केन्द्रीय कार्यालय बालुवाटार समेत, ने.का.प.२०६४, अंक ८, निर्णय नं. ७८७२
- १५) अमर आदर्श माध्यमिक विद्यालयको अधिकार प्राप्त वसन्त बहादुर श्रेष्ठ वि. मालपोत कार्यालय, काठमाण्डौ समेत, ने.का.प.२०७४, अंक ६, निर्णय नं. ९८२२

द्रष्टव्य :-

- (१) लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- (२) यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भएतापनि प्रत्येक पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम, विनियम तथा नीतिहरु परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडी (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्नेछ ।
- (३) विषयगत प्रश्नको हकमा एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or More parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरु (Short notes) सोध्न सकिने छ ।
- (४) लिखित परीक्षाको प्रत्येक पत्रमा न्यूनतम ४०% (प्रतिशत) अङ्क प्राप्त गर्नु पर्नेछ ।